
ТЕРМІНОЛОГІЧНА МІКРОСИСТЕМА "ТЕНІС" В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Юрій ПРАДІД

ORCID 0000-0002-5842-9227

DOI 10.51587/2522-980X-2020-004-20-31

Пропонована стаття присвячена дослідженню термінів мікросистеми "теніс" на позначення ключових понять гри, основного інвентарю та способів його використання. Зазначено, що більшість термінів цих мікрогруп іншомовного походження та функціонує в українській мові у трьох варіантах: перекладному, транслітерованому і запозиченому (без перекладу). Аналіз засвідчив, що, окрім літературних термінів, у досліджуваній мікросистемі чимало розмовних варіантів термінів професійного мовлення. Деяким термінам властива образність та варіантність. Найтиповішими моделями, за якими побудовані терміни цих мікрогруп, є дві: іменник (Н. в.) + іменник (Р. в.); прикметник (Н. в.) + іменник (Н. в.).

Ключові слова: великий теніс, ключові поняття гри, термінологічний склад, шляхи поповнення, моделі творення.

© Юрій ПРАДІД, 2020

TERMINOLOGICAL MICROSYSTEM "TENNIS" IN THE UKRAINIAN LANGUAGE (as illustrated by the terms which denote the key concepts of the game, the main equipment and the ways to use it)

Yuri PRADID

The proposed article is dedicated to the study of the terms within the microsystem "tennis" which denote the key concepts of the game, the main equipment and the ways to use it. It is noted that most of the terms of this microgroup come from foreign languages and function in the Ukrainian language in three versions: a) translated, b) transliterated and c) borrowed without translation. The analysis carried out shows that apart from literary terms, the studied microsystem contains quite a few terms which are the colloquial variants of professional speech. Some terms which denote the key concepts of the game, the main equipment and the ways to use it are distinguished with their imagery and variation. The most typical models on which the terms within this microgroup are constructed are two: a) Noun (nominative case) + Noun (genitive case) and b) Adjective (nominative case) + Noun (nominative case).

Keywords: lawn tennis, key concepts of the game, terminological composition, ways to replenish, creation models.

Вивчення спортивної термінології взагалі, а також окремих видів спорту фактично ще не проводилося, хоч початок покладено в 1978 р. захистом кандидатської дисертації на тему *Українська спортивна лексика* (Паночко 1978). У ХХІ ст. побачили світ і заслуговують на увагу праці таких науковців: І. Янків (2000), О. Боровська (2003, 2004), Л. Карпець (2006), О. Породько-Лях (2012), О. Романчук, Р. Коваль (2012), Ю. Самсон (2020) та деяких інших.

Окремо зазначимо українську спортивну лексикографію. За радянських часів вийшов друком лише один словник такого типу (Фірсель & Калюжна, 1973), після 1991 р. – понад десять, більшість із яких містять загальноспортивну термінологію.

Мета пропонованого дослідження полягає у спробі структурувати термінологічну мікросистему "теніс", а також описати її найбільші термінологічні мікрогрупи "ключові поняття гри", "інвентар", "способи використання інвентарю".

Узагалі термін *теніс* використовують на позначення двох понять: "великий теніс" і "настільний теніс". Якщо у другому випадку термін *теніс*

обов'язково вживається з означенням *настільний*, то в першому – термін *теніс* переважно вживається без означення *великий*. Саме з такими дефініціями ці терміни фіксуються в тлумачних словниках української мови. Зокрема, у СУМі подано такі тлумачення цих термінів:

- *теніс*, -у, чол. Спортивна гра, що полягає в перекиданні ракеткою невеликого м'яча через низьку сітку від одного гравця до іншого;
- *настільний теніс* – спортивна гра, що полягає в перекиданні ракеткою целулоїдного м'ячика через сітку, натягнуту поперек невеликого прямокутного стола; *пінг-понг* (СУМ 1979(10), 73).

Як і будь-який вид спорту теніс передбачає використання спеціальної термінології, що визначає основні характеристики цієї гри. Такі терміни позначають:

1) ключові поняття гри, основний інвентар та способи його використання:

- *бампер* – спеціальна деталь (частіше з пластику), яка захищає верхню частину обруча ракетки від ударів об корт;
- *коридор* – виділена частина корту, яка знаходиться по обидва боки від ліній, що обмежують поле для одиночної гри;
- *хавкорт* – частина корту, найближча до лінії подавання;
- *челенджер* – а) гравець, що претендує на чемпіонський титул; б) друга за важливістю категорія чоловічих турнірів;
- *швидкий корт* – покриття тенісного майданчика, що характеризується швидким відскоком м'яча;

2) дії гравця:

- *перехресний крок* – боковий рух, коли перший крок робить права чи ліва нога;
- *вихід з удару* – переміщення гравця після здійснення удару, що дозволяє підготуватися до чергового прийому м'яча;
- *закрита стійка* – положення під час виконання удару, коли гравець стоїть спиною або боком до сітки;
- *заступ* – ситуація, коли гравець на подачі наступає (заступає) на (за) задню лінію;
- *качала* – ситуація, коли тенісист діагональними і лінійними передачами хоче примусити суперника припуститися помилки;

3) назви ударів:

- *бекхенд* – удар закритою ракеткою по м'ячу, коли м'яч приймають на зовнішній бік долоні;
- *драйв* – сильний і різкий удар;
- *свічка* – удар, коли м'яч летить високо вертикальною траєкторією;
- *крос* – удар по діагоналі;
- *реверс* – удар ракеткою над головою зі зворотного хвату;

4) ігрові параметри:

- *брейк* – виграш гейма на подачі суперника;
- *більше* – ситуація у грі, коли гравець набирає в розігравші очко після рівного рахунку;
- *бокове обертання* – обертання м'яча навколо вертикальної осі;
- *брейк-поінт* – одне очко, що відділяє від перемоги в геймі на подачі суперника;
- *віннер* – м'яч, виграний при перекиданні через сітку за умови, що суперник не торкнувся м'яча.

Предметом дослідження у пропонованій статті є терміни мікрогруп "ключові поняття гри", "інвентар", "способи використання інвентарю".

Зазначені мікрогрупи представлені:

1) власне українськими термінами:

- *стоп-крок* – остання фаза роботи ніг під час зміни напрямку руху або під час удару по віддаленому м'ячу;
- *віброгасник* – спеціальний тенісний аксесуар, який гасить вібрації, що утворюються під час дотику ракетки до м'яча;
- *горловина ракетки* – елемент тенісної ракетки між обручем та ручкою;
- *відкритий турнір* – турнір, у якому можуть брати участь і любителі, і професіонали;
- *просунутий гравець* – любитель, який досяг досить високого технічного рівня і має певний досвід участі в турнірах;

2) термінами іншомовного походження:

- *оверсайз* (англ. *oversize*) – розмір голови тенісної ракетки;
- *сеньйор* (англ. *senior*) – тенісист або тенісистка, вік яких 35 і більше років;
- *стретчинг* (англ. *stretching*) – комплекс вправ на розтягування зв'язок, сухожилля, м'язів;
- *стрінгер* (англ. *stringer*) – майстер із натягування струнної поверхні тенісної ракетки;
- *хард* (англ. *hard*) – узагальнена назва синтетичних покриттів для тенісних кортів.

Деякі з питомо українських термінів, що позначають ключові поняття гри, основний інвентар та способи його використання, утворені від загальноновживаних слів української мови, наприклад:

- *сітка*¹ – огорожа із перехресних ниток, що поділяє корт на дві рівні частини;

¹ Загальноновживане слово *сітка* має 11 значень (див. СУМ 1978 (9), 233). Термін *сітка* утворений від значення "предмет різного призначення з перехресних ниток, мотузок, дроту та ін."

- *вилка*² – одна з трьох частин тенісної ракетки, яка об'єднує ручку і обід;
- *посів*³ – принцип розміщення гравців у турнірній сітці, який дозволяє уникати зустрічі топових тенісистів на ранніх стадіях турнірів;
- *підрізка*⁴ – надання м'ячу нижнього (зворотного) обертання;
- *попрака*⁵ – рішення головного судді, яке відмінює вердикт лінійного рефері.

Значну ж частку термінологічної мікросистеми "теніс", зокрема мікрогруп "ключові поняття гри", "інвентар", "способи використання інвентарю", формують іншомовні терміни, запозичені переважно з англійської мови. І це не випадково, адже історія сучасного тенісу починається з II пол. XIX ст., коли британський військовий Уолтер Уінгфілд у 1873 р. опублікував перші правила цієї гри, у яких і були закладені основи формування термінологічної мікросистеми "теніс" загалом і термінів на позначення ключових понять гри, основного інвентаря та способів його використання зокрема:

- *матч* (англ. *match*) – гра між двома суперниками, що складається з сетів;
- *сет* (англ. *set*) – партія, найбільша одиниця рахунку в матчі;
- *гейм* (англ. *game*) – частина сету, у якій подачі подаються одним гравцем.

Пор. тлумачення значень таких термінів у СУМі:

- *матч*, у, чол. Спортивне змагання між двома командами або окремими учасниками за певною програмою (СУМ 1973(4), 653);
- *сет*, у, чол. Партія гри в теніс та в деякі інші спортивні ігри (СУМ 1978(9), 151);
- *гейм*, а, чол., спорт. Певне число очок у деяких іграх (напр., в тенісі); частина партії (СУМ 1971(2), 46).

На нашу думку, тлумачення значень у словниках лексем *матч*, *сет*, *гейм* повинні бути більш лаконічними й точними, а саме:

- *матч* – спортивне змагання між суперниками;
- *сет* – партія в ігрових видах спорту;
- *гейм* – частина сету, в якій подає один гравець.

² Загальноживане слово *вилка* має 4 значення (див. СУМ 1970 (1), 424). Термін *вилка* утворений від значення "деталь механізму, приладу, яка має роздвоєний кінець".

³ Загальноживане слово *посів* має 4 значення (див. СУМ 1976(7), 326). Термін *посів* утворений від значення "дія за значенням *посіяти*".

⁴ Загальноживане слово *підрізка* "дія за значенням *підрізати*" (див. СУМ, 1975(6), 491), від якого й утворений термін *підрізка*.

⁵ Загальноживане слово *поправка* має 3 значення (див. СУМ 1976(7), 222). Термін *поправка* утворений від значення "дія за значенням *поправляти*".

Варто було б подати з поміткою 'спорт.' не лише лексему *гейм*, а й лексеми *матч* і *сет*.

Понад десяток термінів іншомовного походження мікрогруп "ключові поняття гри", "інвентар", "способи використання інвентарю" вживають в українській мові без перекладу, в транслітерованому варіанті, наприклад:

- *мідсайз* (англ. *midsize*) – середня площа струнної поверхні ракетки;
- *мейджор* (англ. *major*) – узагальнена назва турнірів, із яких складається сезонний Великий шолом;
- *пойнт* (англ. *point*) – мінімальна одиниця рахунку у великому тенісі;
- *супервайзер* (англ. *supervisor*) – людина, яка є офіційним представником асоціації або федерації на конкретному тенісному турнірі;
- *тур* (англ. *tour*) – низка тенісних турнірів, за результатами яких проводиться рейтинг професійних тенісистів.

Іноді паралельно можуть уживатися український, транслітерований і навіть англійський (без перекладу) варіанти:

- *Великий шолом* – *Гренд Слем* – *Grand Slam* – символічний приз, який отримує тенісист (тенісистка), що переміг(ла) в одному сезоні в усіх чотирьох турнірах Великого шолому⁶;
- *відкритий чемпіонат Англії по тенісу* – *відкритий чемпіонат Англії* – *Вімблдонський турнір* – *Вімблдонський чемпіонат* (англ. *Wimbledon Championships*) – *Вімблдон* (англ. *Wimbledon*) – один із чотирьох найпрестижніших тенісних турнірів на кортах зі штучним покриттям;
- *відкритий чемпіонат Франції по тенісу* (фр. *Internationaux de France de Roland Garros*) – *відкритий чемпіонат Франції* – *Ролан Гаррос* (фр. *Roland Garros*) – один із чотирьох найпрестижніших тенісних турнірів на ґрунтових кортах.

Серед термінів, що позначають ключові поняття гри, основний інвентар та способи його використання, вирізняються дві великі групи:

1) терміни, що вживаються на позначення понять у двох і більше видах спорту, наприклад:

- *очко*, *рахунок*, *тайм*, *неявка*, *жеребкування*;

2) специфічні терміни, наприклад:

- *здня лінія* – обмежувальна лінія корту по довжині;
- *баланс ракетки* – важлива характеристика, яка визначає розташування центру ваги ракетки;

⁶ Якщо у другому і третьому випадках обидва компоненти пишуться з прописної літери, то у першому випадку з прописної літери пишеться хіба-що компонент *Великий*.

- *закритий корт* – корт у приміщенні або оснащений розбірним дахом;
- *консолейшен* – олімпійська система проведення змагань, яка доповнена втішним турніром для гравців, що потерпіли фіаско в першому турі;
- *дефолт* – ситуація, коли гравця знімають з турніру.

Терміни мікрогруп "ключові поняття гри", "інвентар", "способи використання інвентарю" можуть бути:

1) однокомпонентними:

- *волокуша* – спеціальний пристрій для вирівнювання та очищення ґрунтового покриття кортів;
- *вісімка* – тренувальна вправа для відпрацювання кросів і ударів по лінії;
- *грип* – базове обмотування тенісної ракетки;
- *ґрунтовник* – тенісист, який добре грає на ґрунтових кортах;
- *забіг* – частина корту для гри між задніми або боковими лініями та огорожею;

2) двокомпонентними:

- *амплітуда замаху* – положення ракетки, що відповідає максимально можливому відведенню руки назад;
- *аеродинаміка ракетки* – можливість долати супротив повітря;
- *коло змагань* – стадія тенісного турніру, яка складається з серії ігор за право виходу в наступний раунд;
- *лікоть тенісиста* – захворювання, що характеризується ураженням розгинального сухожилля і пальців;
- *гібридні струни* – комбінація двох типів струн для ракетки (за складом і ступенем проникнення);

3) трикомпонентними (всього два):

- *розмір турнірної сітки* – параметр, що його визначає кількістю учасників;
- *переможець кваліфікаційного турніру* – гравець, який зміг пробитися в основну сітку через кваліфікаційний турнір⁷;
- *турніри Великого шолому* – чотири найпрестижніших тенісних турніри: відкритий чемпіонат Австралії; відкритий чемпіонат Франції (Ролан Гаррос); відкритий чемпіонат Англії (Вімблдон); відкритий чемпіонат США;

⁷ Іноді замість українського трикомпонентного терміна *переможець кваліфікаційного турніру* використовується однокомпонентний транслітерований термін *кваліфайер* або *кваліфай* (англ. *qualifier*).

4) п'ятикомпонентними (всього чотири)⁸:

- відкритий чемпіонат Австралії з тенісу (англ. *Australian Open Tennis Championships* або *Australia open*) – один із чотирьох турнірів Великого шолома, який проводять на кортах зі штучним покриттям;
- відкритий чемпіонат Франції з тенісу (фр. *Les Internationaux de France de Roland Garros* або *Roland Garros*) – один із чотирьох турнірів Великого шолома, який проводить на ґрунтових кортах;
- відкритий чемпіонат Англії з тенісу (англ. *The Championships, Wimbledon* або *Wimbledon*) – один із чотирьох турнірів Великого шолома, який проводить на трав'яних кортах;
- відкритий чемпіонат США з тенісу (англ. *The United States Open Tennis Championships* або *US open*) – один із чотирьох турнірів Великого шолома, який проводить на кортах зі штучним покриттям;

5) аббревіатурними (їх близько тридцяти, причому абсолютна більшість із них уживається лише в англійському варіанті):

- *ATP (Association of Tennis Professionals)* – асоціація тенісистів-професіоналів;
- *WTA (Women's Tennis Association)* – асоціація тенісисток-професіоналів;
- *ITF (International Tennis Federation)* – Міжнародна федерація тенісу, що є головним керівним органом у професійному тенісі;
- *ATF (Asian Tennis Federation)* – Азіатська федерація тенісу;
- *TIU (Tennis Integrity Unit)* – організація, яка веде боротьбу з договірними матчами в тенісі.

Натрапляємо також на комбіновані терміни українською (один із компонентів терміна – загальна назва) та англійською (один із компонентів терміна – аббревіатура) мовами:

- *тур ATP* (англ. *ATP Tour*, з 2000 р. *ATP*) – щорічна марафонська серія професійних турнірів, яка проводилася в 1990–1999 рр.;

6) умовними скороченнями (їх понад десять, причому всі вони вживаються лише в англійському варіанті):

- *LL (Lucky Looser)* – тенісист, який програв у фінальному колі кваліфікаційного турніру, але запрошений для участі в основному турнірі замість гравця, що пізно знявся з основної сітки;
- *Q (Qualifier)* – переможець кваліфікаційного турніру;
- *R (Retired)* – відмова тенісиста від продовження гри по ходу матчу;
- *W (Withdrawn)* – відмова тенісиста від участі в матчі до його початку з поважної причини;
- *W/O (Walkover)* – "перемога без гри", коли суперник не з'явився на матч або відмовився від участі в ньому.

⁸ Чотирьохкомпонентних термінів не виявлено.

Серед термінів, що позначають ключові поняття гри, основний інвентар та способи його використання, чимало сленгових, наприклад:

- *австралійка* – особливе розташування в парній грі;
- *американка* – варіант гри, коли одному тенісисту протистоїть пара;
- *бігунок* – тенісист, який робить ставку на свою функціональну і бігову підготовку;
- *матрас* – струнна поверхня ракетки з поганим натягуванням;
- *причісування м'яча* – рух струнної поверхні по дотичній до м'яча.

Деякі терміни мікрогруп "ключові поняття гри", "інвентар", "способи використання інвентарю" мають яскраво виражену образність, наприклад:

- *м'який фокус* – периферійне бачення;
- *яструбине око* – спеціальна електронна система, яка визначає точне місце контакту м'яча з площиною корту.

Щодо другого терміна, то іноді в тенісній практиці може вживатися і транслітерований англійський варіант *Хок-ай* (англ. *Hawk-Eye*).

Деякі терміни мікрогруп "ключові поняття гри", "інвентар", "способи використання інвентарю" мають варіанти, наприклад:

- *жорстке зап'ястя, жорстка кисть* – напруження м'яз руки, яке забезпечує максимально стійку та міцну лінію передпліччя – кисть;
- *ігрова (ударна, центральна) пляма* – область струнної поверхні, яка під час удару забезпечує максимальні показники потужності й точності удару;
- *рукоятка (ручка) ракетки* – частина конструкції разом із кистю руки для фіксації ракетки.

Граматична структура дво- і багатокомпонентних термінів мікрогруп "ключові поняття гри", "інвентар", "способи використання інвентарю" є неоднорідною, хоча всі вони побудовані за моделлю простого або складного (рідше) словосполучення.

Найтиповішими моделями в мікрогрупах таких термінів є:

1) іменник (Н. в.) + іменник (Р. в.):

- *амплітуда замаху* – положення ракетки, яке відповідає максимально можливому відведенні руки назад;
- *голова ракетки* – ударна поверхня, що її обмежує обруч;
- *захват ракетки* – частина тенісної ракетки, призначена для кисті руки;
- *Кубок Девіса* – змагання чоловічих національних збірних з тенісу;
- *маневреність ракетки* – характеристика, що визначає міру зручності й швидкості маніпуляції ракеткою;
- *рейтинг тенісистів* – спеціальна система, що визначає місце тенісиста в загальному списку;

2) прикметник (Н. в.) + іменник (Н. в.):

- *жорсткі ноги* – втома м'язів ніг;
- *відкрита ракетка* – положення тенісиста під час удару, коли струнна поверхня знаходиться під тупим кутом до лінії польоту м'яча;
- *рекомендована натяжка* – натяжка струнної поверхні, що забезпечує оптимальні технічні характеристики ракетки;
- *універсальна хватка* – один із найбільш універсальних і простих варіантів фіксації тенісної ракетки в руці;
- *відкрита стійка* – положення тенісиста, коли його нога займає положення на одній лінії, а носки направлені в напрямку сітки.

Поодинокими моделями в мікрогрупах термінів, що позначають ключові поняття гри, інвентар та способи його використання, є:

1) іменник (Н. в.) + прикметник (Р. в.) + іменник (Р. в.):

- *розмір турнірної сітки* – параметр, що його визначає кількість учасників;
- *турніри Великого шолому* – чотири найпрестижніші тенісні турніри;

2) іменник (Н. в.) + іменник (Р. в.) + іменник (Р. в.):

- *техніка роботи ніг* – рухи ніг, що дозволяють переміщуватися тенісисту кортом і виконувати удари;

3) дієприкметник (Н. в.) + іменник (Н. в.):

- *стабілізуючий крок* – невеликий півкрок різнойменною ногою під час виконання технічного елементу.

Щодо правопису термінів мікрогруп "ключові поняття гри", "інвентар", "способи використання інвентарю". Частина таких термінів в українській мові, як і в мові-оригіналі, пишуть з дефісом:

- *сет-брейк* (англ. *set-break*) – перерва між сетами для фізичного і морального відновлення тенісистів;
- *дресс-код* (англ. *dress-code*) – вимоги до зовнішнього вигляду та одягу тенісиста, що вийшов на корт;
- *корт-мейстер* (англ. *court-master*) – спеціальний працівник, який відповідає за якість покриття та обслуговування корту;
- *чек-степ* (англ. *check-step*) – рух ніг, коли на початку удару тенісист відштовхується однією ногою, а приземляється на обидві;
- *спаринг-партнер* (англ. *sparring-partner, hitting-partner*)⁹ – гравець, який заміняє суперника під час тренування.

⁹ У мові-оригіналі на відміну від української функціонує два варіанти терміна *спаринг-партнер*.

Деякі терміни, що позначають ключові поняття гри, основний інвентар та способи його використання в українській мові на відміну від двокомпонентних англійських є однокомпонентними й пишуться з дефісом, наприклад:

- *лаун-теніс* (англ. *lawn tennis*) – перша назва сучасного великого тенісу;
- *плей-офф раунд* (англ. *play off round*) – відбіркові зустрічі між національними збірними в Кубку Девіса і Кубку Федерації;
- *про-сет* (англ. *pro set*) – поєдинок, що складається лише з одного сету;
- *хард-корт* (англ. *hard court*) – узагальнена назва синтетичного покриття для тенісних кортів;
- *факт-лист* (англ. *fact sheet*) – спеціальний документ, що визначає формат проведення турніру.

Якщо в українській мові окремі терміни мають два варіанти написання – однокомпонентний дефісний і бездефісний, то у мові-оригіналі простежуємо лише двокомпонентний:

- *бол-бой* і *болбой* (англ. *ball boy*) – хлопчик, який подає м'ячі тенісисту перед подачею, а також забирає їх після потрапляння в сітку;
- *бол-горл* і *болгорл* (англ. *ball girl*) – дівчинка, яка подає м'ячі тенісисту перед подачею, а також забирає їх після потрапляння в сітку;
- *уайлд-кард* і *вайлд кард* (англ. *wild card*) – персональне запрошення для тенісиста на турнір;
- *лакi-лузер* і *лакi лузер* (англ. *lucky loser*) – тенісист, який програв кваліфікаційного турніру в останньому колі, але все-таки опинився в основній сітці.

Трапляються випадки, коли в мові-оригіналі однокомпонентний термін пишеться з прописної літери, а в практиці української мови закріпилося написання з дефісом:

- *Paddle-Tennis* і *пэддл-теніс* – особливий різновид гри в теніс, який з'явився в 1915 р.

Висловлені вище міркування дозволяють зробити висновки:

1. У термінологічній мікросистемі "теніс" найчисельнішою є група термінів, що позначають ключові поняття гри, основний інвентар та способи його використання.

2. Значна частка термінів мікрогруп "ключові поняття гри", "інвентар", "способи використання інвентарю" має іншомовне походження та функціонує в українській мові в трьох варіантах: а) перекладному, б) транслітерованому, в) запозиченому (без перекладу).

3. Абсолютна більшість термінів, що позначають ключові поняття гри, основний інвентар та способи його використання, одно- й двокомпонентні.

4. Деякі з аналізованих термінів є розмовними варіантами професійного мовлення, тобто сленговими, і мають помітне емоційно-експресивне забарвлення.

5. Окремим термінам, що позначають ключові поняття гри, основний інвентар та способи його використання, властива образність і варіантність.

6. Найтипівішими моделями, за якими побудовані терміни зазначених мікрогруп, є дві: а) іменник (Н. в.) + іменник (Р. в.) і б) прикметник (Н. в.) + іменник (Н. в.).

7. У більшості випадків український відповідник аналізованих мікрогруп термінів зберігає дефіс, наявний у мові-оригіналі.

Боровська, О.В. (2004), Співвідношення національних та інтернаціональних термінів в українській термінології фізичної культури і спорту, Інститут української мови НАН України, Київ.

Карпець, Л.А. (2006), Український спортивний жаргон: структурно-семантичний аспект, ХНУ, Харків.

Паночко, М.Н. (1978), Украинская спортивная лексика, КГПИ, Киев.

Породько-Лях, О. (2012), Терміни-номени осіб у сфері фізичної культури і спорту, Lviv Polytechnic National University Institutional Repository. URL: <http://ena.lp.edu.ua>, 116-122.

Романчук, О. & Коваль, Р. (2012), Історія спортивної лексикографії, Молода спортивна наука України, 1, 271-276.

Самсон, Ю.П. (2020), Становлення української спортивної терміносистеми у сучасний період, Молодий вчений, 9.1(85.1, вересень).

Янків, І.М. (2000), Українська спортивна термінологія (історико-методологічний аспект), Луцьк.

Джерела добору матеріалу

Боровська, О.В. (2003), Короткий тлумачний словник термінології галузі фізичної культури і спорту, Львів.

Головащук, С.І. (ред.), Фірсель, Н.Й. & Калюжна, В.М. (укл.) Російсько-український спортивний словник. Здоров'я, Київ.

Мітова, О.О. & Івченко, О.М. (2018), Англо-українсько-російський словник баскетбольних термінів, Дніпро.

Осінчук, В.Г. (2003) Українсько-російська, російсько-українська термінолексика спортивних ігор, Львів.

СУМ – Словник української мови: в 11 т. (1970–1980), Наукова думка, Київ.

Чипиленко, Л.І., Довгаль, Г.І. & Непийвода, Ф.А. (1997), Російсько-український словник з фізичної культури і спорту, ІЗМН, Київ.